

Asia: VN/31820/2023

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö TE-palvelut 2024 - asetuskokonaisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Asetus 1: Valtioneuvoston asetus julkisista työvoimapalveluista

Asetusluonnoksen 1§:ssä todetaan, että työllistymissuunnitelma ja sitä korvaava suunnitelma muodostuvat kartoituksesta ja toimintasuunnitelmasta. Kartoitus sisältää työnhakijan arvioidun palvelutarpeen ja yhteenvedon työnhakijan tilanteesta. Toimintasuunnitelmaan merkitään yhteenvedo työnhakijan tavoitteista sekä yksilöidyt sovitut toimet ja palvelut tavoitteen saavuttamiseksi, toimien ja palveluiden aikataulu sekä seurantatapa.

Käytännössä asetusluonnos tarkoittaa, että palvelutarpeen arviointi sisältyy aina työllistymissuunnitelmaan. Kaikkien työnhakijoiden työllistymisen edistäminen pohjautuu työnhakijan palvelutarpeeseen. Monialaista palvelua tarvitseville asiakkaille palvelutarvearvio on erityisen tärkeä. Olisi perusteltua, että monialainen palvelutarpeen arviointi ja sen pohjalta laadittava monialainen työllistymissuunnitelma voitaisiin tehdä erillisinä dokumentteina. Muutoin on olemassa vaara, että palvelutarpeen arviointi jää työnhakijan todellisiin palvelutarpeisiin nähden liian ohueksi pääpainon monialaisessa työllistymissuunnitelmassa ollessa toimintasuunnitelmassa.

Monille monialaista tukea työllistymisessään tarvitseville työnhakijoille tehdään monialaisen palvelutarvearviointin ohella sosiaalihuollon palvelutarpeen arvio. Heille voidaan tehdä myös useita erillisiä suunnitelmia. Palvelutarpeen arviointien ja suunnitelmien tekeminen eri järjestelmiin lisää myös päällekkäistä työtä, kun työntekijän täytyy tehdä kirjauksia sekä oman organisaationsa että työllistymisen monialaisen tuen asiakastietoaaineistoon. Mikäli kirjauksia eri järjestelmiin tekevät eri työntekijät, on vaarana, että työnhakijalle tehty erilliset palvelutarpeen arvioinnit ja suunnitelmat eivät ole yhteensovitettuja. Eri suunnitelmissa asetetut tavoitteet voivat olla keskenään ristiriitaisia tai asiakkaalle voidaan tarjota päällekkäisiä palveluja. Päällekkäisen työn välttämiseksi ministeriöiden yhteistyössä tulisi etsiä keinoja siihen, miten monialaista tukea tarvitsevalle työnhakijalle tehtävät palvelutarpeen arviointi ja suunnitelma voitaisiin siirtää järjestelmästä toiseen sen sijaan, että eri organisaatioissa tehdään erilliset palvelutarpeen arvioinnit ja suunnitelmat.

2 § Työllistymissuunnitelman ja sitä korvaavan suunnitelman hyväksyminen ja arkistointi

On hyvä, että työnhakijalle annetaan asetuksessa useampia tapoja hyväksyä tehty suunnitelma. Suunnitelman toteutuminen edellyttää, että työnhakija sitoutuu suunnitelman noudattamiseen, ja suunnitelman hyväksyminen tulisi olla mahdollisimman yksinkertaista, eikä aiheutta viivästyksiä.

5 Luku Työolosuhteiden järjestelytuki

9 § Työolosuhteiden järjestelytuella korvattavat kustannukset

Työolosuhteiden järjestelytuella voisi olla nykyistä suurempi merkitys monialaista tukea tarvitsevan työnhakijan työllistymiseen. Monet työnantajat eivät kuitenkaan tunne työolosuhteiden järjestelytukea, minkä vuoksi järjestelytuen käyttö on vähäistä. Moni osa-työkykyinen työnhakija voisi hyötyä järjestelytuen paremmasta markkinoinnista ja tunnettavuudesta, ja kustannuksien korvattavuudella on merkitystä työnantajan haluun rekrytoida osa-työkykyistä tai monialaista palvelua tarvitsevaa työnhakijaa.

Asetus 2: Valtioneuvoston asetus työvoimapalveluiden ohjauksesta

4 § mukaan neuvottelukunta asettaa toimikautensa ajaksi työllistymisen monialaiseen edistämiseen liittyvien asioiden käsittelemistä varten (yhdyspintajaosto) jaoston.

5 § Jaostojen kokoonpano

Neuvottelukunta päättää 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun jaoston kokoonpanosta sekä nimittää

jaoston jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kuntia edustavan etujärjestön esityksestä. Neuvot-

telukunta päättää 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jaoston kokoonpanosta sekä nimittää jaoston

jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan kehittämis- ja hallintokeskuksen esityksestä.

Ellei 1 momentissa toisin säädetä, neuvottelukunta päättää jaoston jäsenistä ja nimittää jaoston jäsenistä

puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan pääsihteerin esityksestä. Jaoston jäseneksi voidaan nimittää myös neuvottelukuntaan kuulumaton henkilö. Tällä jaoston jäsenellä on kokouksessa sama asema kuin muilla jaoston jäsenillä.

5 §:n mukaan jaostojen jäsenet ovat pääsääntöisesti neuvottelukunnan jäseniä. Jäseneksi voidaan nimittää myös neuvottelukuntaan kuulumaton henkilö. Työllistymisen monialaiseen edistämiseen liittyvien asioiden käsittelyä varten on olennaista, että jaostossa on mukana vahvaa monialaisen työn arjen ja asiantuntemusta. Asetusluonnoksen sanamuoto ei tätä turvaa. Kokoonpanoa

koskevassa pykälässä olisikin hyvä olla maininta myös jaoston tehtäväalueeseen liittyvä asiantuntemuksen huomioiminen jaoston jäseniä nimettäessä.

Asetus 3: Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Asetusluonnoksessa ei ole mainintaa kehittämis- ja hallintokeskuksen monialaisten palvelujen tuesta. Työllistymisen monialaisen tuen toimintamallin näkökulmasta olisimme odottaneet, että asetuksessa olisi määritelty, mikä on monialaisten palvelujen tuen rooli ja millaista tukea sen kautta on saatavissa. Onko sen kautta tarjolla myös jatkossa esimerkiksi koulutusta. Pidämme tärkeänä myös sitä, että olisi taho, joka välittää kentälle tietoa uudistuksista ja tukee monialaisen tuen toimintamalliin liittyvää valtakunnallista viestintää.

Asetus 4: Valtioneuvoston asetus työllistymisen monialaisesta edistämisestä

1 § Monialaisen tuen yhteistoimintamallin johtoryhmän asettaminen ja kokoonpano

On positiivista, että johtoryhmän toimikausi on viisi vuotta. Riittävän pitkä toimikausi mahdollistaa monialaiseen tukeen liittyvän asiantuntemuksen johtoryhmässä. Johtoryhmän kokoonpanoon asetus jättää tilaa paikalliselle harkinnalle esimerkiksi sen suhteen, kuinka monta edustajaa työllisyydenhoidon alueelta on johtoryhmässä.

Asetusluonnoksesta ei käy ilmi, miten menetellään, mikäli useampi työllisyydenhoidon alue perustaa yhteisen johtoryhmän. Asetuksessa olisikin hyvä olla kirjaus siitä, että johtoryhmä, johon kuuluu useampi työvoimaviranomainen, voidaan muodostaa vain, jos työvoimaviranomaiset sopivat johtoryhmän asettavasta ja johtavan henkilön nimeävästä työvoimaviranomaisesta sekä puheenjohtajan asettavasta työvoimaviranomaisesta.

2 § Johtoryhmän tehtävät

Valtakunnalliset tavoitteet johtoryhmän asettamien tavoitteiden pohjana antavat mahdollisuuksia valtakunnalliselle vertailulle. Mistään ei kuitenkaan käy ilmi, mikä taho asettaa nämä valtakunnalliset tavoitteet ja vastaa niiden seurannasta.

3 § Yhteistyösopimuksen sisältö

Hyvä, että resurssien riittävyys ja niiden tarkastaminen vuosittain nostetaan yhteistyösopimuksen sisällöissä esille. Näkemykset siitä, mikä on riittävä resurssi, voivat kuitenkin vaihdella suuresti. Tämän vuoksi tulisi antaa valtakunnallinen suositus siitä, mikä on riittävä resurssi huomioiden esimerkiksi resurssin suhteuttaminen asiakasmääriin. Henkilötyövuosiin suhteutettuna tilannetta on hyvä tarkastella pidemmällä aikavälillä huomioiden esimerkiksi kuukausittaisten asiakasmäärien keskiarvot/vuosi.

4§ Yhteistoimintamallin organisointia johtavan henkilön ja tämän varahenkilön nimeäminen ja tehtävät

Monialaisen tuen yhteistoimintamalli on pysyvää toimintaa. Kun myös johtavan henkilön tarve on jatkuva, ei johtavan henkilön työsuhteen määräaikaaisuudelle (=johtoryhmän toimikausi) ole perustetta. Toistaiseksi voimassa olevat työsuhteet lisääisivät tehtävän pitovoimaa, pitkäjänteisyyttä verkostajohtamisessa ja kehittämistyössä sekä niihin liittyvää osaamista.

Johtavan henkilön osalta on tarpeen huomioida myös työn riittävä resurssointi.

Verkostajohtamisessa ei ole kyse pelkästään johtoryhmän kokousten valmistelusta, vaan johtava henkilö tarvitsee aikaa myös verkostotyöhön sekä yhteistyökäytänteiden ja asiakastyön kehittämiseen.

Asetus 5: Valtioneuvoston asetus työttömyysturvalain täytäntöönpanosta

Ei lausuttavaa.

Asetus 6: Työ- ja elinkeinoministeriön asetus työvoimapoliittisen lausunnon antamisesta ja lausuntoon merkittävistä tiedoista

Ei lausuttavaa.

Asetus 7: Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastoista annetun asetuksen 13 a §:n muuttamisesta

Ei lausuttavaa.

Lindberg-Vesalainen Gisela
Kaarinan kaupunki